

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE

DE

ISTORIE MEDIE

VOL. XL, 2022

S U M A R

ȚARA ȘI DOMNIA

Daniel URSPRUNG, <i>Țara Românească: regiune istorică, concept spațial și cultură memorială</i>	9
Maria Magdalena SZÉKELY, <i>A fi un domn bun în țările române</i>	39
Matei CAZACU, <i>Voievozi „patrioți” și boieri „trădători” în istoria țărilor române</i>	67
Ștefan S. GOROVEI, <i>„Voievozii” de la Voroneț sau despre (ne)înțelegerea izvoarelor istorice</i>	111

REȚELE FAMILIALE ȘI MEMORIE GENEALOGICĂ

Rita EMŐKE SZILÁGYI, Levente NAGY, <i>Câteva date noi despre genealogia familiilor Olahus, Hunyadi și Dracula (Vlad Țepeș)</i>	125
Dana CACIUR, <i>Purtătorii de scrisori. Agenții corespondenței dintre doamna Ecaterina Salvaresso și Maria Valarga Adorno</i>	165
Mihai-Bogdan ATANASIU, <i>The boyars who signed the Oath of Allegiance on 12 october 1777. Prosopographical notes</i>	205

TESTAMENTE ȘI DISPUTE PATRIMONIALE

Mariana LAZĂR, <i>Dispoziții succesoriale în testamentele unor boieri Filipești din secolul al XVIII-lea</i>	221
Gheorghe LAZĂR, <i>O adopție, un testament și o dispută familială la sfârșitul veacului al XVIII-lea. Cazul surorilor Bălăceanu</i>	241
Elena BEDREAG, <i>Testamente din Moldova veacului al XVIII-lea: autoritatea și vulnerabilitatea femeii</i>	283

IZVOARE ȘI MEMORIE ARHIVISTICĂ

Andrei PIPPIDI, <i>Mărturii din arhivele florentine</i>	305
Norbert C. TÓTH, <i>A Noble Meeting in Torda in the 1410s. When and Why?</i>	323
Petronel ZAHARIUC, <i>Zece documente slavo-române (1554-1587) din arhiva mănăstirii Vatoped de la Muntele Athos privitoare la istoria Moldovei</i>	339
Nagy PIENARU, <i>Un călător otoman prin țările române: Nu'man Efendi (cca. 1700 – cca. 1755)</i>	377
Mihai MÎRZA, <i>De veghe la hotarul țării: schitul Lapoș de pe moșia răzeșilor din Dărmănești (ținutul Bacău, 1734-1860)</i>	407
ADDENDA ET CORRIGENDA.....	441

RECENZII ȘI NOTIȚE BIBLIOGRAFICE..... 457

Oana-Mădălina Popescu, *Minunat este Dumnezeu întru Sfinții Lui. Chipuri sfinte în vechi hrisoave românești*, ediția a II-a, cuvânt înainte de arhim. Policarp Chițulescu, Editura Dinasty Books Proeditură și Tipografie, București, 2021, 653 p. (Petronel Zahariuc); Alessandro Flavio Dumitrașcu, *Genova, Dunărea de Jos și Moldova în secolele XIII-XV*, Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, Brăila, 2021, 306 p. (Ștefan Andreescu); M. I. Neagoe, *Cetatea medievală a Severinului, centru de putere la Porțile de Fier*, Editura Autograf MJM, Craiova, 2021, 194 p. (Adrian Andrei Rusu); Mircea Ciubotaru, „Misterele” onomastice ale Iașilor, vol. I-II, Editura Dark Publishing, București, 2021, 438 p. + 357 p. (Petronel Zahariuc); Claudiu-Ion Neagoe, Constantin Augustus Bărbulescu, Ovidiu Vasile Udrescu (coordonatori), *Pe urmele lui Neacșu din Câmpulung/In the footsteps of Neacșu of Câmpulung*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2021, 144 p./148 p. (Alexandru Ciocîltan); Monica Dejan (volum îngrijit de),

Scris, scriitură, text în Țările Române (secolele XV-XVIII), cu un cuvânt înainte de Maria-Magdalena Székely, Editura Karl A. Romstorfer, Suceava, 2020, 288 p. (Liviu Ilie); Ramona Neacșa (editor), *Cercul puterii. Oameni, rețele, strategii (sec. XV-XVII)*, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2021, 194 p. (Marian Coman); Petronel Zahariuc (editor), *Românii și Creștinătatea răsăriteană (secolele XIV-XX)*, Doxologia, Iași, 2021, 693 p. (Marian Coman); Petronel Zahariuc, Laurențiu Rădvan, Liviu Pilat (editori), *Istoria ca pasiune: studii oferite profesorului Alexandru-Florin Platon la împlinirea a 65 de ani*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2022, 910 p. (Mihai Mîrza).

NOUTĂȚI EDITORIALE.....	511
INDICELE BIBLIOGRAFIC, vol. XXXI (2013) – XL (2022), întocmit de Marian COMAN.....	517
ABREVIERI.....	565

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE

DE

ISTORIE MEDIE

VOL. XL, 2022

SOMMAIRE

PAYS ET REGNE

Daniel URSPRUNG, <i>Valachie : région historique, concept spatial et culture mémoriale</i>	9
Maria Magdalena SZÉKELY, <i>Être un bon prince dans les pays roumains</i>	39
Matei CAZACU, <i>Voïvodes „patriotes” et boyards „traîtres” dans l’histoire médiévale roumaine</i>	67
Ștefan S. GOROVEI, <i>Les „voïvodes” de Voroneț. Sur la (mé)compréhension des sources historiques</i>	111

RESEAUX FAMILIALES ET MEMOIRE GENEALOGIQUE

Rita EMŐKE SZILÁGYI, Levente NAGY, <i>Nouvelles données sur la généalogie des familles Olahus, Hunyadi et Dracula (Vlad l’Empereur)</i>	125
Dana CACIUR, <i>Les messagères des lettres. Les agents de la correspondance entre la princesse Catherine Salvaresso et Marie Valarga Adorno</i>	165

Mihai-Bogdan ATANASIU, <i>Les boyards qui ont signé le serment de fidélité du 12 octobre 1777. Notes prosopographiques</i>	205
--	-----

TESTAMENTS ET DISPUTES PATRIMONIALES

Mariana LAZĂR, <i>Dispositions successorales dans les testaments de quelques boyards de la famille Filipescu du XVIIIe siècle</i>	221
Gheorghe LAZĂR, <i>Une adoption, un testament et un différend familial à la fin du XVIIIe siècle. Le cas des sœurs Bălăceanu</i>	241
Elena BEDREAG, <i>Les testaments de la Moldavie du XVIIIe siècle : l'autorité et la vulnérabilité de la femme</i>	283

SOURCES ET MEMOIRE ARCHIVISTIQUE

Andrei PIPPIDI, <i>Témoignages des archives de Florence</i>	305
Norbert C. TÓTH, <i>L'assemblée des nobles à Torda environ 1410. Quand et pourquoi?</i>	323
Petronel ZAHARIUC, <i>Dix documents slavo-roumaine (1554-1587) de l'archive du monastère Vatopédi du Mont Athos sur l'histoire de la Moldavie</i>	339
Nagy PIENARU, <i>Un voyageur ottoman dans les pays roumaines : Nu'man Efendi (cca. 1700- cca. 1755)</i>	377
Mihai MÎRZA, <i>Surveiller à la frontière du pays: l'ermitage de Lapoș sur le domaine des paysans de Dărmănești (départ. de Bacău, 1734-1860)</i>	407
ADDENDA ET CORRIGENDA	441
COMPTES RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES	457
NOUVELLES APARITIONS	511
INDEX BIBLIOGRAPHIQUE, t. XXXI (2013) – XL (2022) (Marian COMAN).....	517
ABBREVIATIONS	565

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE

DE

ISTORIE MEDIE

VOL. XL, 2022

CONTENTS

THE REALM AND THE REIGN

Daniel URSPRUNG, <i>Wallachia: Historical Region, Spatial Concept and Memorial Culture</i>	9
Maria Magdalena SZÉKELY, <i>To Be a ‘Good Ruler’ in Wallachia and Moldavia</i>	39
Matei CAZACU, <i>‘Patriotic’ Rulers and ‘Treasonous’ Noblemen throughout the History of Wallachia and Moldavia</i>	67
Ștefan S. GOROVEI, <i>The Voroneț ‘Voievodes’ or about the (Mis)Understanding of Historical Sources</i>	111

FAMILY NETWORKS AND GENEALOGICAL MEMORY

Rita EMŐKE SZILÁGYI, Levente NAGY, <i>New Insights on the Genealogy of the Families Olahus, Hunyadi and Dracula (Vlad the Impaler)</i>	125
Dana CACIUR, <i>The Men who Carried the Letters. Agents of the Correspondence between Chaterine Salvaresso and Maria Valarga Adorno</i>	165

Mihai-Bogdan ATANASIU, <i>The Boyars who Signed the Oath of Allegiance on 12 October 1777. Prosopographical Notes</i>	205
---	-----

TESTAMENTS AND PATRIMONIAL DISPUTES

Mariana LAZĂR, <i>Succession Provisions in the Last Wills of some of the Filipești Noblemen throughout the 18th century</i>	221
Gheorghe LAZĂR, <i>An Adoption, a Testament and a Family Dispute at the end of the 18th century. The Case Study of the Bălăceanu Sisters</i>	241
Elena BEDREAG, <i>Wills from eighteenth-century Moldavia: Women's authority and vulnerability</i>	283

HISTORICAL SOURCES AND ARCHIVAL MEMORY

Andrei PIPPIDI, <i>Sources from the Florentine Archives</i>	305
Norbert C. TÓTH, <i>A Noble Meeting in Torda in the 1410s. When and Why?</i>	323
Petronel ZAHARIUC, <i>Ten Slavonic Charters regarding the History of Moldavia (1554-1587) Preserved in the Archive of the Vatopedi Monastery, Mount Athos</i>	339
Nagy PIENARU, <i>An 18th Century Ottoman Traveller: Nu'man Efendi (cca. 1700-cca.1755)</i>	377
Mihai MÎRZA, <i>On Watch at the Realm's Border: the Lapoș Cloister on the Yeomen's Estate from Dărmănești (Bacău County, 1734-1860)</i>	407
ADDENDA ET CORRIGENDA	441
BOOK REVIEWS AND BIBLIOGRAPHICAL NOTES	457
RECENT PUBLICATIONS	511
BIBLIOGRAPHICAL INDEX, t. XXXI (2013) – XL (2022), (Marian COMAN).....	517
ABBREVIATIONS	565